

Кућице за птице дупљашице

Како правилно направити и
поставити кућицу

РЕНЦЕРИ
ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ

Зашто постављати кућице?

Птице дупљашице, попут сеница, мухарица, чворака, врабаца, за гнежђење користе природне дупље у старим стаблима. Прекомерним уклањањем старих и сувих стабала из паркова, дворишта и шума, број погодних места за гнежђење значајно се смањује, што често доводи до проблема. Недостатак природних дупљи представља један од главних разлога опадања бројности многих врста птица дупљашица. Постављањем вештачких дупљи (кућица) можемо им помоћи да пронађу сигуран дом за подизање младих, и тиме повећамо успешност репродукције.

Птице нису само украс наших паркова, шума и дворишта.

Њихова песма и присуство свакако обогаћују наше окружење, али је њихова улога у природи много важнија од тога. Многе врсте птица хране се инсектима, које могу чинити штету на дрвећу, усевима и баштенским културама. Током периода гнежђења птичија активност се вишеструко повећава, јер родитељи стално доносе храну младунцима. Један пар сеница током подизања младих може да уклони хиљаде инсеката и њихових ларви. Зато су птице међу најефикаснијим природним савезницима у одржавању природне равнотеже и смањењу потребе за употребом пестицида.

Како направити добру кућицу?

Врло је важно знати да није свака кућица добра и често се могу видети лоше пројектоване или постављене, па могу бити и небезбедне за птице и наносити више штете него користи. Зато је неопходно придржавати се проверених правила приликом израде и постављања кућица како би оне заиста служиле својој намени.

Да би кућица била безбедна и привлачна птицама, важно је да буде направљена од природних материјала и у одговарајућим димензијама. Најбоље је корисити дрвене даске од јеле, смрче, бора, тополе, врбе.

Препоручене димензије даске:

- дужина: око 1,4 m
- ширина: 150 mm
- дебљина: 15-25 mm

Најважнији део кућице је улазни отвор. Пречник отвора одређује које птице ће највероватније населити кућицу.

ØПречник отвора	➤Врста птица
25mm	плава сеница
28mm	велика сеница, плава сеница, пољски врабац
32mm	бргљез, велика сеница, беловрата мухарица, врабац покућар

Запамтите!

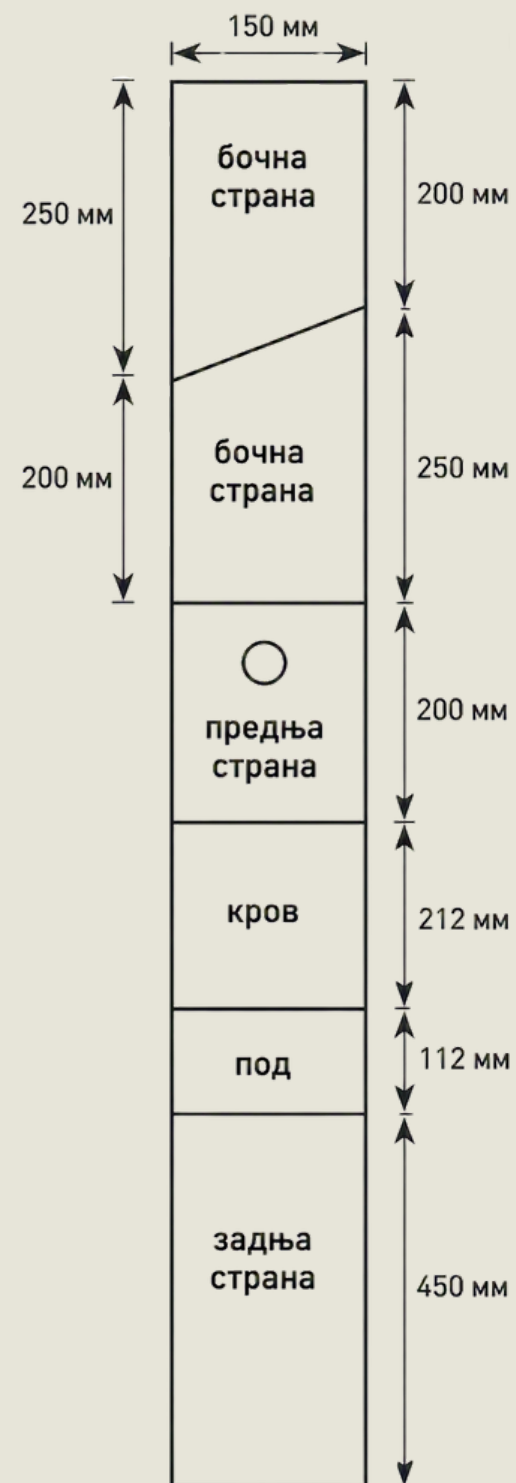
⚠Превелик отвор може омогућити приступ грабљивцима и конкурентским врстама.

⚠Премали отвор може онемогућити неким врстама птицама улазак у кућицу.

⚠Нису потребне дршкице код улаза, јер птицама дупљашицама оне ништа не значе, а омогућавају предаторима да лакше могу да дођу до јаја и младих птица.

Добра кућица није само место за гнежђење, она мора да обезбеди безбедност, сувоћу и лак приступ птицама. Неколико једноставних правила значајно повећава шансе да кућица постане успешан дом за нове станаре.

Шема кућице:

Унутрашњост треба да буде храпава, јер млади птићи, када дође време да напусте гнездо, морају да се попну до отвора. Због тога унутрашња страна предње даске треба да буде груба и неоглачана. Уколико је дрво глатко, препоручљиво је тестером направити неколико плитких попречних усека који ће младим птицама служити као „мердевине“.

На поду кућице потребно је избушити неколико малих отвора пречника око 4–5 mm. Ове рупице омогућавају отицање кишнице и проветравање унутрашњости, чиме се спречава задржавање влаге и пропадање гнезда.

Кућицу је неопходно чистити након завршетка сезоне гнежђења. Због тога кров не треба трајно фиксирати. Најбоље је да буде покретан и да се лако отвара помоћу металних шарки, кожне или гумене траке. За затварање се могу користити жичане закачке, рајбер, жица или друго једноставно решење које спречава нежељено отварање.

Заштита дрвета

Да би кућица трајала више година, препоручљиво је заштитити спољне површине нетоксичним средствима за импрегнацију дрвета. Најбоље су природне и неупадљиве боје: тамно смеђа, тамно зелена. Такве нијансе помажу да се кућица уклопи у природно окружење и буду мање уочљиве предаторима.

⚠ Важно!

Премазује се искључиво спољна страна кућице. Унутрашњост и улазни отвор се не премазују.

Пре постављања у кућицу можете ставити слој: суве траве, лишћа, ситног сена, пиљевине или струготине. Ово ће створити природнију подлогу и омогућити птицама да лакше уреде своје гнездо.

Како поставити кућицу?

Правилно постављање кућице је подједнако важно као и њена добра израда. Чак и најквалитетнија кућица може остати ненасељена ако се постави на непогодно место.

Најповољнији период за постављање је од октобра до марта. Птице тада имају довољно времена да пронађу и изаберу одговарајућу кућицу пре почетка сезоне гнежђења. Током зиме многе врсте користе кућице као заклон од хладноће, ветра и падавина, чак и када се у њима не гнезде.

Кућица треба да буде постављена довољно високо, а за већину врста сеница препоручена висина је 3 до 5 метара изнад земље. Улаз не би требало да буде изложен директном сунцу током већег дела дана. Такође, треба избегавати правац из којег најчешће дувају јаки ветрови и киша.

Кућица се може поставити на стабло помоћу ексера или жице/перфориране траке. Уколико се користи жица/трака, важно је редовно контролисати, јер стабло временом расте и жица може да се уреже у кору, па, по потреби, жицу треба олабавити или заменити новом.

Сенице су територијалне птице и током гнежђења бране простор око свог гнезда. Због тога кућице за њих не треба постављати ближе од 30ак метара једну од друге. Пожељно да улази не буду усмерени директно према суседним кућицама. С друге стране, врапци су друштвенији и могу се гнездити једни уз друге.

Заштита кућица од предатора

Природни свет није увек безбедно место. Поред временских услова, птице се током сезоне гнежђења суочавају и са бројним предаторима који могу угрозити јаја, младунце или чак одрасле јединке. Међу најчешћим предаторимасу веверице, мачке, куне и ласице, копци, вране, свраке, сојке, детлићи. Зато је приликом постављања кућице важно размишљати не само о птицама које желимо да привучемо, већ и о начинима њихове заштите.

Једна од најбољих мера заштите је постављање металног прстена око улазног отвора. Овај једноставан додаток спречава, проширивање отвора од стране веверица, детлића, врана.

Може се и поставити природна препрека, као што је гранчица са трњем или друго бодљикаво растиње испод кућице што може отежати приступ предаторима који се пењу ка кућици, а притом се добро уклапа у природно окружење.

Потпуно уклањање ризика није могуће, јер су и предатори природни део екосистема, али правилним постављањем и конструкцијом можемо значајно повећати вероватноћу да млади успешно напусте гнездо.

За крај...

Свака кућица је мала инвестиција у природу. Постављањем правилно направљене кућице стварамо услове да нас из године у годину нове генерације птица увесељавају својим присуством и песмом и доприносимо очувању природне равнотеже.

